

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії: Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

Таблиця 1 – Динаміка виробництва борошна лідерами переробки

Назва підприємства	Виробництво борошна в липні – вересні, тонн	
	2018-2019 рр.	2017-2018 рр.
ТОВ «Вінницький КХП № 2»	161472	154642
ГП «Новопокровський КХП»	117059	116393
ТОВ «Дніпромлин»	111993	115468
ТОВ «Столичний млин»	111472	119378
ТОВ ПКФ «Рома»	81033	75491
ТОВ КХП «Талне»	74303	72267
ТОВ «Хмельницький млин»	71390	42431
ГП «Кулиндоровський КХП»	53868	45339
ТОВ «Васильковхлібопродукт»	35369	–
ПАТ «Вінниця – Млин»	35318	34907

Складнощі з реалізацією продукції активізували прагнення українських переробників до модернізації обладнання та будівництва нових об'єктів. Поодинокі об'єкти вже побудовані, деякі в стадії проектування і / або будівництва.

Література

1. Експорт українського борошна знизився майже на чверть. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/eksport-ukrainskogo-borosna-znizivsa-majze-na-cvert> (дата звернення 29.02.2020).
2. Названі лідери з експорту українського борошна і круп. URL: <http://agroportal.ua/ua/news/ukraina/nazvany-lidery-po-eksportu-ukrainskoi-muki-i-krup/> (дата звернення 29.02.2020).

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Шалений В.А., канд. екон. наук, доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, м. Одеса

Забезпечення стабільного розвитку національної економіки та розбудова громадянського суспільства, орієнтованого на досягнення високих соціальних стандартів, неможливе без гармонізації процесів здійснення підприємницької діяльності в усіх його формах. В цьому контексті слід зазначити, що стійкий та збалансований розвиток малих форм підприємництва є одним з ключових чинників розбудови такої економічної системи. В періоди кризи та посилення дії різноманітних ризиків, насамперед, системних, значимість рівня розвитку малого бізнесу зростає: за рахунок власної гнучкості він має високий рівень адаптованості до агресивних зовнішніх умов, а отже повинен забезпечити гнучкість всієї економічної системи та слугувати певною «подушкою безпеки».

Закордонний досвід здійснення підприємницької діяльності свідчить, що у сфері малого бізнесу здійснюється велика кількість всіх інновацій, що сприяє науково-технічному прогресу та якісному розвитку національної економіки. Малий бізнес в розвинених країнах в значній мірі формує кінцеві економічні результати, які визначають рівень добробуту населення. В Україні, на жаль, малий бізнес не виконує навіть і половини функцій, описаних вище, на що є цілий комплекс причин. Для визначення ролі малого бізнесу у забезпеченні стабільного розвитку економіки, а також оцінки ступеня ефективності роботи зазначених підприємницьких структур, проведемо ретроспективний аналіз ключових показників, що

наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Динаміка основних показників розвитку малого бізнесу в Україні

Показник	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2017/16, %	2018/17, %
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млрд. грн								
Україна	4334,5	4459,7	5556,5	6726,7	8312,3	9966,8	123,6	119,9
у т.ч. суб'єкти малого підприємництва	933,7	981,3	1319,0	1652,0	2067,8	2496,9	125,2	120,8
з них суб'єкти мікро- підприємництва	460,7	486,6	665,7	811,5	1052,1	1292,4	129,6	122,8
Чистий прибуток (збиток) підприємств, млрд. грн								
Україна	-22,8	-590,1	-373,5	29,7	168,8	288,3	–	–
суб'єкти малого підприємництва	-29,4	-179,3	-118,2	-32,2	-21,0	31,9	–	–
з них суб'єкти мікро- підприємництва	-26,6	-102,3	-60,1	-37,3	-29,2	-7,8	–	–
Кількість зайнятих працівників, тис. чол								
Україна	9729,1	8796,7	8180,0	8108,3	8141,0	8532,4	100,4	104,8
у т.ч. суб'єкти малого підприємництва	4291,2	4115,1	3838,7	3871,8	3956,3	4173,7	102,2	105,5
з них суб'єкти мікро- підприємництва	2915,1	2976,9	2878,5	2814,8	2874,8	3033,0	102,1	105,5
Витрати на оплату праці, млрд. грн								
Україна	278,1	261,5	295,8	360,8	472,8	601,7	131,0	127,3
у т.ч. суб'єкти малого підприємництва	44,5	40,2	47,0	57,6	83,1	101,0	144,3	121,6
з них суб'єкти мікро- підприємництва	15,8	13,2	15,4	17,3	23,1	33,2	133,4	143,4

Динаміка основних кількісних показників, наведених в таблиці 1, свідчить, що господарські процеси, які відбуваються на рівні малого бізнесу в Україні, в цілому ідентичні до загальноекономічних трендів. Як вже зазначалося, малому бізнесу належить вагома роль в забезпеченні не тільки економічного, а й соціального розвитку. В цьому контексті слід відмітити, що малий бізнес забезпечує робочими місцями трохи менше половини з усіх зайнятих (49 % за даними 2018 року), здійснюючи витрати на оплату праці в значно меншому співвідношенні (17 % за даними 2018 року), що є яскравим свідченням величезної тінізації малого бізнесу. Цікавою, на нашу думку, є ситуація з забезпеченням прибутковості діяльності підприємницьких структур. Так, динаміка чистого прибутку дає підстави говорити, що малий бізнес з точки зору забезпечення високої ефективності діяльності, виявився більш інертним, ніж середній та великий (якщо в цілому по Україні підприємства подолали системні кризові явища та пов'язану з ними збитковість в 2016 році, то малі підприємства змогли вийти на мінімальну прибутковість лише в 2018 році, а мікропідприємства взагалі і досі в цілому залишаються збитковими), що в розвиненій ринковій економіці є не зовсім природнім і свідчить про необхідність впровадження заходів,

спрямованих на корегування траєкторії розвитку малих форм підприємництва. Отже, можна зробити висновок, що сьогодні малий бізнес в цілому йде по шляху екстенсивного розвитку: на фоні зростання обсягів реалізації не відбувається адекватного зростання прибутковості.

Зупиняючись на загальних проблемах функціонування та забезпечення розвитку малих форм підприємництва, слід відзначити такі, як відсутність достатнього стартового капіталу, власних фінансових ресурсів, сировини, матеріалів, приміщень і обладнання; недосконалість податкової системи; високий рівень корупції, нестабільність умов ведення бізнесу, бюрократія, рейдерство; нерозвиненість інфраструктури підтримки і розвитку малого бізнесу; низька культура ведення бізнесу, брак кваліфікованого персоналу.

Вирішення зазначених проблем розвитку малого бізнесу в Україні повинно стати одним із ключових напрямків державної політики, адже саме мале підприємництво сприятиме значному підвищенню ефективності реалізації вітчизняного економічного потенціалу, посилення конкурентоспроможності національної економіки.

Література

1. Дикань Е.В. Развитие малого бизнеса в Украине : проблемы и пути обеспечения. Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2017. – № 57. – С. 58-66.
2. Державна служба статистики України: [Веб-сайт]. Київ, 2020. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.02.2020)
3. Жирко С.О. Проблеми розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. Режим доступу до ресурсу URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2007-1-2/doc/2/25.pdf> (дата звернення: 22.02.2020)

ВПЛИВ УТИЛІЗАЦІЇ ТА ВТОРИННОЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

**Вігуржинська С.Ю., к.е.н., доцент, Колесник В.І., к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Нові економічні відносини в Україні, різноманіття форм власності на техногенні фактори виробництва диктують необхідність створення економічно ефективних методів охорони навколишнього середовища. З появою високоіндустріального суспільства небезпечне втручання людини в природу різко посилилось, розширився його обсяг, воно стало різноманітніше і стало погрожувати глобальною небезпекою для людства. Витрати невідновлюваних видів сировини зростають, все більше орних земель вибуває з економіки. Людина все помітніше втручається в ту частину нашої планети, в якій існує життя. Тому сьогодні біосфера Землі все більше потерпає від наростаючого антропогенного впливу.

Збільшення об'ємів виробництва харчових продуктів викликало інтенсивний розвиток сільського господарства, де використовують сотні небезпечних речовин хімічного та біологічного походження. За даними Національної академії наук США 90 % фунгіцидів, 60 % гербіцидів та 30 % інсектицидів здатні спровокувати ракові захворювання. З 400 пестицидів, які використовуються у світовому сільському господарстві, 262 є в різному ступені мутагенними. Частка цих речовин потрапляє до сировини, а потім і до продуктів, які ми споживаємо.

Результати досліджень в нашій країні також свідчать про високий рівень забруднення продуктів харчування токсичними сполуками, біологічними агентами та мікроорганізмами. Це викликано переважно техногенним забрудненням навколишнього середовища, низькою агротехнічною культурою та порушенням технологій вирощування та зберігання сировини рослинного походження. Навіть при дотриманні обмежень потрапляння пестицидів до ґрунту ми не застраховані від отримання неякісних продуктів, через те, що до культур потрапляють не тільки залишки препаратів, а й продукти їх метаболізму, які мають більш

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

СУБ'ЄКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ ТА
УПРАВЛІННЯ

Павлов О.І.....	311
СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ	
Самофатова В.А.....	312
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ	
Дідух С.М.....	314
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
Крупіна С.В., Яблонська Н.В.....	315
АНАЛІЗ СКЛАДОВИХ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Ощепков О.П., Магденко С.О.....	317
ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Лобочька Л.Л., Фрум О.Л.....	319
ПІДХОДИ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ ЦИКЛІЧНОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	
Кулаковська Т.А.....	321
МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Берегова Т.А.....	322
ІНКЛЮЗИВНА ЕКОНОМІКА ЯК НОВА ПАРАДИГМА СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
Мініна В.О.....	324
СТРУКТУРА КАПІТАЛУ ЯК ПРЕДМЕТ ЕКОНОМІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ	
Федорова Т.С.....	326
ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ М'ЯСОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ	
Петков О.І.....	328

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗЕРНОВОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Басюркіна Н.Й.....	330
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ	
Свистун Т.В.....	333
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПОРТУ УКРАЇНСЬКОГО БОРОШНА	
Савченко Т.В.....	335
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Шалений В.А.....	336
ВПЛИВ УТИЛІЗАЦІЇ ТА ВТОРИННОЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ НА СТАН НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Вігуржинська С.Ю., Колесник В.І.....	338
ДЕЯКІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ В УКРАЇНІ	
Бровкіна Ю.О., Кривоногова І.Г.....	340
ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ПРОЕКТУ СОНЯЧНИХ ХОЛОДИЛЬНИХ УСТАНОВ	
Константинова Т.В.....	341
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ БЕЗВІДХОДНОГО АГРОВИРОБНИЦТВА: ПАРАМЕТРИ ТА ПОКАЗНИКИ	
Андрейченко А.В., Горбаченко С.А.....	342
УПРАВЛІННЯ ХАРЧОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ЕКОЛОГІЧНІ РИЗИКИ	
Немченко В.В., Немченко Г.В.....	344

СЕКЦІЯ «МАРКЕТИНГ, ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ»

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОСУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОГО РИНКУ

Мардар М.Р., Памбук С.А., Лозовська Г.М.....	346
КАПІТАЛЬНІ ВКЛАДЕННЯ ТА ЇХ РІЛЬ У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	
Бахчиванжи Л.А., Євтушок О.В., Значек Р.Р.....	348